Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:
- Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regeling over de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden, wat betreft personen met een handicap
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting
Dit ontwerp van wijzigingsbesluit voert binnen de regelgeving voor investeringsbetoelaging in de welzijnssector volgende wijzigingen door:
- enkele legistieke correcties;
- een betere afstemming tussen (voornamelijk termijnen in) de procedure van het infrastructuurforfait voor personen met een handicap en deze van het strategisch forfait voor de ziekenhuizen;
- aanpassingen naar aanleiding van een uitbreiding van het toepassingsgebied en het zorgaanbod in de sector van de personen met een handicap;
- een betere afbakening van het begrip 'bijzondere uitrusting'.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- **Beleidsdomein**: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG).
- **Beleidsveld:** Zorginfrastructuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Principieel goedgekeurd ontwerpbesluit van 22 mei 2026 (VR 2026 2205 DOC.0400/2BIS)
- Advies van de Raad van State nr. 79.476/16 van 24 juni 2026 over het voorliggende ontwerp van besluit.

1.1. Advies van de Raad van State

Aan de opmerkingen van dit advies wordt als volgt gevolg gegeven:

Punt 3 advies:
Het advies van de Raad van State wordt gevolgd. De rechtsgrond is aangepast.

Punt 4 advies:
Er is nagegaan of een aantal wijzigingen van het systeem van de investeringssubsidies die tot gevolg hebben dat voortaan subsidies kunnen worden verleend voor investeringen die voorheen niet voor subsidiëring in aanmerking kwamen mogelijk te beschouwen valt als staatssteun en derhalve in beginsel onder de aanmeldingsplicht bij de Europese Commissie valt.

We merken op dat het ontwerp van besluit geen ingrijpende wijziging behelst van het systeem van investeringssubsidies.

Daarnaast is het zo dat het DAEB-besluit uit 2011 einde 2025 is vervangen. Met deze vervanging is het niet langer nodig om expliciet te verwijzen naar het DAEB-besluit. Daarom wordt de verwijzing ernaar in artikel 3, 2e lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 i.v.m. infrastructuurforfait voor personen met een handicap met dit ontwerp van besluit opgeheven.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De wijzigingen in dit besluit vragen aanpassingen aan drie VIPA-besluiten:
- het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 i.v.m. infrastructuurforfait voor personen met een handicap
- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2018 i.v.m. de klassieke VIPA-subsidiëring
- het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 i.v.m. de subsidies voor preventie van agressie

Hieronder vindt u een verdere toelichting in functie van de specifiek te wijzigen besluiten.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 i.v.m. infrastructuurforfait voor personen met een handicap

Ongeoorloofde verwantschapsband
De huidige bepaling in het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 i.v.m. het infrastructuurforfait voor personen met een handicap stelt dat een vennootschap met rechtspersoonlijkheid, als eigenaar van de grond of als houder van zakelijke rechten op de grond geen ongeoorloofde verwantschapsband mag hebben met de aanvrager. Dit laat echter toe dat een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid dit wél mag. Aan de vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid, en dus diens vennoten, zou dan wel een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel kunnen worden toegekend. Dit druist in tegen de geest van deze bepaling waarbij erover gewaakt moet worden dat er geen subsidies (via bv. exorbitante huur, erfpacht, …) vloeien naar een entiteit met mogelijkheid tot uitkering aan de vennoten. Vandaar dat vennootschap als term op zich moet worden vermeld, zodat beide vormen (mét en zonder rechtspersoonlijkheid) gevat worden door de regels van de ongeoorloofde verwantschapsband. In datzelfde artikel moet ook de benaming voor 'Wetboek van Vennootschappen' worden vervangen door de nieuwe benaming, nl. 'Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen'.

Voorwaarden aankoop zonder verbouwing
Bij de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een infrastructuurforfait wordt verduidelijkt dat de stedenbouwkundige of omgevingsvergunning of de aanzienlijke werken enkel vereist zijn als een project geen aankoop zonder verbouwing betreft. In de bestaande regelgeving kan je dit strikt genomen anders lezen.

Aankoop zonder verbouwing kan momenteel enkel indien de aanvrager ook de grond koopt (dus eigenaar is), terwijl in geval van werken (bij een verbouwing dus) de aanvrager géén grondeigenaar moet zijn en ook een opstal- of erfpachtrecht op de grond volstaat. Om die discrepantie weg te werken, wordt in dit wijzigingsbesluit ook bij aankoop zonder verbouwing toegelaten dat bv. een opstal of een erfpacht voor een voldoende lange duur volstaan. Dit verlaagt ook de financieringslast voor de voorzieningen.

Plannen digitaal aanleveren
De verplichting dat de VIPA-aanvrager plannen op papier moet bezorgen wordt geschrapt. Dit gebeurt sinds enige tijd digitaal.

Termijnen infrastructuurforfait afstemmen op strategisch forfait
De termijnen tussen de verschillende procedurestappen in het infrastructuurforfait worden afgestemd op deze van het strategisch forfait. Het betreft:
- de ontvankelijkheidstermijn voor een VIPA-aanvraag van 10 kalenderdagen naar 14 dagen.
- de termijn waarbinnen het VIPA na een gunstig advies een ontwerp van akkoord infrastructuurforfait, of bij een ongunstig advies een ontwerp van brief waarin de redenen zijn opgenomen waarom geen akkoord infrastructuurforfait of voorlopig akkoord infrastructuurforfait gegeven kan worden, ter ondertekening voorlegt aan de minister, van 15 kalenderdagen naar 30 dagen.
- de termijn waarbinnen het VIPA bij een gunstig advies voor autofinanciering aan de aanvrager laat weten dat zijn project erkend wordt als project autofinanciering van 15 kalenderdagen naar 30 dagen.

Autofinanciering verruimen
Daarnaast wordt de mogelijkheid tot autofinanciering verduidelijkt. Autofinanciering kan niet enkel als er onvoldoende begrotingsmiddelen zijn, maar ook voor bv. projecten waarvan de laatste VIPA-investeringssubsidies minder dan 20 jaar geleden werden gegeven en de aanvrager toch al terug bouwwerken wil opstarten.

Termijnen bij wijziging akkoord infrastructuurforfait
Momenteel voorziet de regelgeving dat een voorziening maximaal 2 jaar na het verkrijgen van het akkoord infrastructuurforfait een bevel tot aanvang van de werken moet geven of de aankoopakte moet worden verleden om zijn akkoord infrastructuurforfait te behouden. Een voorziening kan momenteel ook tot 90 dagen voor het bevel tot aanvang van de werken een wijziging van haar akkoord infrastructuurforfait vragen en krijgen. Dit ontwerp van besluit voorziet dat wanneer een voorziening een wijziging van het akkoord infrastructuurforfait vraagt, zij tegelijkertijd een verlenging van de geldigheidstermijn van haar akkoord infrastructuurforfait kan aanvragen. Afhankelijk van de termijn van de verlenging kan de leidend ambtenaar van het VIPA (tot maximum 2 jaar) of de minister (langer dan 2 jaar) deze verlenging toestaan.

Opstartevaluatie vervroegen
Om tijdig te kunnen nagaan of een voorziening bij de realisatie van zijn door het VIPA gesubsidieerde project rekening heeft gehouden met eventuele opmerkingen in het bouwtechnisch, financieel of functioneel advies dat werd verleend n.a.v. het verlenen van een akkoord infrastructuurforfait, wordt het moment waarop de aanvrager de nodige documenten aan het VIPA moet bezorgen van ‘tijdens de werkzaamheden en tot de ingebruikname’ vervroegd naar het moment waarop het bevel van aanvang wordt gegeven. Aangezien op het moment van het bevel van aanvang nog geen werken zijn uitgevoerd, betreffen de documenten enkel ‘geplande’ werken. De opstartevaluatie (zogenaamde ‘Evaluatie 2’) wordt hiermee ook vervroegd naar net na het bevel van aanvang.

Opstartbeslissing bij korte bouwperiode
De bestaande regelgeving stelt dat een voorziening een aanvraag tot opstartbeslissing van het infrastructuurforfait moet indienen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar van ingebruikname. Het VIPA stelt

evenwel vast dat er bouwprojecten zijn waarin de ingebruikname van een gebouw in hetzelfde jaar gebeurt als dit waarin het bevel tot aanvang wordt gegeven. Dit betreft vooral kleinere bouwprojecten in bv. de sector van de personen met een handicap. Het ontwerp van besluit voorziet voor deze projecten de mogelijkheid dat de aanvraag voor de opstartbeslissing in hetzelfde jaar mag worden gegeven als het jaar van ingebruikname.

Uitbreiding capaciteit en voorzieningenaanbod personen met een handicap binnen bestaande gebouwen van vergunde zorgaanbieders
In Vlaams-Brabant breidden 3 observatie-, diagnose- en behandelingsunits uit met in totaal 12 plaatsen.

Met de besluiten van 19 juli 2024 breidde het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) zijn voorzieningenaanbod bovendien uit met units voor personen met een handicap en bijkomende ernstige gedrags- en/of emotionele problemen (eventueel in combinatie met andere problematieken) (de zogenaamde verknopingsunits VAPH-GGZ) en time-outplaatsen:
- de verknopingsunits bieden intensieve en interdisciplinaire (minstens vanuit de gehandicaptensector en de geestelijke gezondheidszorg) dag- en woonondersteuning aan personen vanaf 16 jaar. Elke unit krijgt (maximaal) 6 plaatsen gesubsidieerd. Deze units hebben momenteel een tijdelijke erkenning van 4 jaar.
- time-outplaatsen zijn bedoeld voor meerderjarige personen met een handicap met complexe problematieken. Via een time-outplaats wordt residentiële ondersteuning van maximaal 60 - al dan niet aaneengesloten - dagen per jaar geboden. De time-outplaatsen kunnen gericht zijn op zowel de aanpak als de preventie van crisissituaties.

Tot slot kunnen jongeren omwille van dringende noden ondersteund worden bij een vergunde zorgaanbieder via een persoonsvolgende convenant. Deze regeling bestaat al langer. Deze jongeren maken dan gebruik van de gebouwen van de vergunde zorgaanbieder.

Omdat bovenstaande voorzieningsvormen vlot moeten kunnen opstarten of uitbreiden, zullen ze daarvoor op korte of eventueel langere termijn ook bestaande gebouwen kunnen inzetten. Dit zijn mogelijk gebouwen die al gesubsidieerd zijn volgens het VIPA-infrastructuurforfait, aangezien er zorg voor meerderjarigen wordt verleend.

Aangezien de bovenstaande uitbreidingen voor zorg voor minderjarigen tijdelijk of langdurig in gebouwen van vergunde zorgaanbieders, die strikt genomen gericht zijn op meerderjarigen, gebeuren, is het van belang dat de extra plaatsen voor minderjarigen ook kunnen meetellen voor het infrastructuurforfait, zodat de vergunde zorgaanbieder er ook extra forfaits voor krijgt zolang deze plaatsen bezet zijn. Voorzieningen worden op die manier niet gepenaliseerd wanneer ze hun patrimonium flexibel en optimaal inzetten om een antwoord te bieden op de noden die zich stellen.

Daarom worden de gebruikersprofielen van deze extra plaatsen als volgt ingeschreven in volgende zorggroepen:
- observatie-, diagnose- en behandelingsunits en verknopingsunits VAPH-GGZ: omdat het cliënten met een hoge ondersteuningsnood betreft, wordt automatisch zorggroep 1 toegekend.
- time-outplaatsen: omdat het cliënten met complexe problematieken betreft, wordt hiervoor automatisch zorggroep 2 toegekend als het woonondersteuning betreft en zorggroep 5 als het dagondersteuning betreft.
- jongeren die ondersteuning krijgen via een persoonsvolgende convenant bij een vergunde zorgaanbieder krijgen automatisch zorggroep 2 toegekend als het woonondersteuning betreft en zorggroep 5 als het dagondersteuning betreft, behalve als de parameters begeleidingsintensiteit of permanentie bepaald zijn.

  Als verknopingsunits VAPH-GGZ in de toekomst, na evaluatie binnen 4 jaar, een langdurige erkenning krijgen, kunnen ze toegevoegd worden aan het systeem van de klassieke subsidiëring. Voor time-outunits gebeurt dit nu al.

Nieuwe time-outplaatsen
Naast wijzigingen in het VIPA-besluit over het infrastructuurforfait van 22 juni 2018, vraagt de invoering van time-outplaatsen als erkende voorzieningsvorm, wijzigingen in het VIPA-sectorbesluit voor personen met een handicap (m.b.t. de zogenaamde klassieke VIPA-subsidiëring). Op die manier komen nieuwe bouwprojecten van time-outplaatsen in aanmerking voor de klassieke VIPA-subsidiëring.

Voor de bouwtechnische en bouwfysische normen, de basisbedragen en de maximaal subsidiabele oppervlakte voor time-outplaatsen wordt hierbij verwezen naar deze die nu gelden voor observatie-, diagnose- en behandelingsunits (ODB-units), aangezien de gebruikers van de units voor time-outplaatsen het best aansluiten bij deze van de ODB-units.

Extra plaatsen multifunctionele centra in het kader van het crisis- en investeringsplan
In het kader van het crisis-en investeringsplan jeugdhulp, dat de Vlaamse Regering in maart 2023 goedkeurde, kregen enkele multifunctionele centra (MFC) bijkomende capaciteit verblijf (voorheen 'internaat') en schoolvervangende dagopvang (voorheen 'semi-internaat niet-schoolgaanden'). Om deze in aanmerking te laten komen voor (klassieke) VIPA-investeringssubsidies moeten ze als zodanig opgenomen worden in het betrokken VIPA-sectorbesluit.

In het bestaande besluit van de Vlaamse Regering staat het momenteel echter zo geformuleerd dat enkel MFC's die tot 31 december 2015 een erkenning hadden als internaat (nu 'verblijf'), semi-internaat schoolgaanden (nu 'schoolaanvullende dagopvang') of niet-schoolgaanden (nu 'schoolvervangende dagopvang') of tehuis voor kort verblijf in aanmerking komen voor een investeringssubsidie. Het is echter van belang dat ook de capaciteit van nieuwe erkenningen die sinds 31 december 2015 zijn toegekend mee in rekening gebracht kan worden voor de berekening van de klassieke VIPA-subsidies, wat met dit wijzigingsbesluit mogelijk zal worden. Deze bijkomende erkenningen zijn, zoals alle andere huidige MFC-erkenningen, niet meer in plaatsen uitgedrukt, maar in personeelspunten en een te realiseren output in begeleidingsovereenkomsten en vertalen zich in plaatsen voor verblijf (voorheen 'internaten') en schoolvervangende dagopvang (voorheen 'semi-internaat niet-schoolgaanden').

Daarnaast is het zo dat de huidige definitie van semi-internaat in het VIPA-sectorbesluit voor personen met een handicap als principe stelt dat voor de in rekening te brengen capaciteit voor VIPA-investeringssubsidie een zorgaanbieder die naast de erkenning semi-internaat schoolgaanden (nu 'schoolaanvullende dagopvang'), ook nog een erkenning voor internaat (nu 'verblijf') en semi-internaat niet-schoolgaanden (nu 'schoolvervangende dagopvang') heeft, het aantal plaatsen semi-internaat schoolgaanden niet mag meetellen om de subsidiabele oppervlakte, nodig om de VIPA-investeringssubsidies te berekenen, te bepalen. Als de zorgaanbieder enkel een erkenning semi-internaat schoolgaanden heeft, mag hij deze erkende plaatsen echter wél meetellen om de subsidiabele oppervlakte te bepalen. De redenering hierachter was dat de plaatsen voor semi-internaat schoolgaanden overdag leegstaan en men eigenlijk door de combinatie met internaat of semi-internaat niet-schoolgaanden voldoende infrastructuur had om het semi-internaat schoolgaanden onder te brengen. Alleenstaande semi-internaten schoolgaanden hebben echter wél aparte infrastructuur (en dus VIPA-subsidies) nodig omdat ze geen beroep kunnen doen op de infrastructuur van de internaten of de semi-internaten niet-schoolgaanden. Aangezien we met de oude erkenningen in plaatsen blijven werken, moet dit principe behouden blijven.
Dit principe kan echter niet doorgetrokken worden naar voorzieningen die vroeger een erkenning semi-internaat schoolgaanden (nu 'schoolaanvullende dagopvang') hadden en nu met de nieuwe erkenningen verblijf en schoolvervangende dagopvang hebben bijgekregen. Zij verliezen volgens de huidige regelgeving immers de mogelijkheid om VIPA-subsidies te vragen voor de plaatsen schoolaanvullende dagopvang

(voorheen ‘semi-internaat schoolgaanden’). Dit kan zeer nadelig uitvallen voor een bestaande alleenstaande schoolaanvullende dagopvang, die extra capaciteit verblijf en schoolvervangende dagopvang krijgt. Door die extra capaciteit vervalt dan immers het recht op VIPA-subsidies voor die schoolaanvullende dagopvang. Temeer omdat deze extra capaciteit verblijf en schoolvervangende dagopvang veelal om kleine bijkomende erkenningen gaat, zou dit zeer nadelig uitvallen voor de zorgaanbieders die extra capaciteit verblijf en schoolvervangende dagopvang krijgen bij hun bestaande schoolaanvullende dagopvang, met een soms veel grotere capaciteit. Onderstaand voorbeeld verduidelijkt dit. Bovendien is het ook zo dat de schoolaanvullende dagopvang nu meer mobiel en ambulant worden aangeboden, waardoor hun infrastructuur, zeker door de combinatie met verblijf en schoolvervangende dagopvang minder leeg zal staan (overdag komen schoolgaande jongeren nu soms ook in de schoolaanvullende dagopvang tijdens de schooluren).

Voorbeeld: *Voorziening A had volgens de oude erkenningen 190 plaatsen semi-internaat schoolgaanden (nu schoolaanvullende dagopvang). Er tellen dan 190 plaatsen mee. Deze voorziening krijgt nu 6 plaatsen verblijf (vroegere internaat) bij. Als we het principe dat we toepassen op de oude erkenningen hier zouden doortrekken, zou voorziening A nu enkel nog 6 plaatsen hebben voor de berekening van de subsidiabele oppervlakte. Deze voorziening moet voor zijn 190 plaatsen infrastructureel echter ook de mogelijkheden blijven behouden om projecten te realiseren en deze 6 bijkomende plaatsen infrastructureel te voorzien. Het is daarom logischer dat dit erbij kan worden geteld. De voorziening heeft dan 196 i.p.v. 6 plaatsen die in aanmerking komen voor de berekening van de subsidiabele oppervlakte.*

Bijzondere uitrusting
Het VIPA-sectorbesluit voor personen met een handicap voorziet dat revalidatiecentra voor personen met een handicap VIPA-subsidies kunnen krijgen voor bijzondere uitrusting. Bijzondere uitrusting omvat testapparatuur en apparatuur voor revalidatietechnieken. De aankoop en installatie van een centrale server met aangepaste randapparatuur en software, waarop alle therapeutische werkstations zijn aangesloten, worden hierbij gerekend tot de apparatuur.

De eenheidsprijs van die apparatuur bedraagt minimaal 3.000 euro. Het basisbedrag van de VIPA-subsidies bedraagt maximaal 11.900 euro per eenheid. De bijzondere uitrusting die subsidiabel is in het kader van de wetgeving op de volksgezondheid en op de ziekenhuizen, of in het kader van de wetgeving inzake verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, komt niet aanmerking voor deze investeringssubsidie.

De Inspecteur van Financiën heeft echter opgemerkt dat de definitie van bijzondere uitrusting momenteel niet helder is. Zo subsidieert het VIPA momenteel ook IT-software en hardware, waarvan het onduidelijk is of deze behoort tot bijzondere uitrusting of niet.

Het VIPA wil tegemoetkomen aan bovenstaande opmerking, maar wil hierbij ook rekening houden met het nieuwe kwaliteits- en financieringssysteem dat het Departement Zorg momenteel uitwerkt. Dit nieuwe systeem moet o.a. zorgen voor voldoende ruimte binnen de werkingsmiddelen om binnen de revalidatiesector kwalitatief te kunnen werken. De centra voor ambulante revalidatie (CAR) hebben vaak een gecombineerd aanbod voor zowel geestelijke gezondheid als revalidatie voor zintuiglijke en neurologische aandoeningen. Het is vooral voor de laatste doelgroepen dat ze een beroep doen op deze subsidies. Zintuiglijke en neurologische aandoeningen vallen niet onder het decreet geestelijke gezondheid dat de basis vormt voor het nieuwe kwaliteits- en financieringskader; maar gezien de gecombineerde werking van de voorzieningen wordt dit aanbod er voorlopig wel in meegenomen. De uitrol van dit traject is pas voorzien in 2028. Dit betekent dat de subsidiëring van de bijzondere uitrusting voorlopig nog niet vanuit de werkingsmiddelen, maar nog steeds vanuit de VIPA-investeringssubsidies zal gebeuren.

Om in tussentijd toch tegemoet te komen aan de vraag tot verheldering van Inspectie van Financiën wordt de definitie van bijzondere uitrusting, namelijk ‘testapparatuur en apparatuur voor revalidatietechnieken’

specifieker geformuleerd tot 'apparatuur voor testen, diagnostiek en de behandeling van zintuiglijke, motorische, neurologische aandoeningen en leer- en ontwikkelingsstoornissen'. Daarnaast wordt aangegeven dat bureautica-hardware (laptops)- en IT-software niet onder de definitie van bijzondere uitrusting moet blijven en wordt de aankoop en installatie van een centrale server met aangepaste randapparatuur en software, waarop alle therapeutische werkstations zijn aangesloten, geschrapt uit de definitie van bijzondere uitrusting.

Als overgangsbepaling wordt hierbij voorzien dat VIPA-subsidies voor bureautica-hardware- en IT-software wél mogelijk blijven voor VIPA-aanvragen voor bijzondere uitrusting waarvan de indieningsdatum vóór de datum van inwerkingtreding van dit ontwerp van besluit ligt en waarvoor op dat moment nog geen subsidiebelofte is verleend.
Om flexibeler te kunnen omgaan met individuele VIPA-aanvragen schrappen we ook het maximale basisbedrag voor investeringssubsidies van 11.900 euro per eenheid uit het VIPA-sectorbesluit voor personen met een handicap. Het besluit voorziet dan geen maximaal basisbedrag meer per eenheid, maar behoudt wél het totale maximumbedrag waarover een voorziening over een periode van 20 jaar investeringssubsidies kan aanvragen voor alle eenheden samen. Dit maximumbedrag bedraagt 60% van de goedgekeurde raming met een plafond van 50 euro per m^2, vermenigvuldigd met het aantal VTE, de maximaal subsidiabele oppervlakte (75 m^2 voor revalidatiecentra), de BTW, het forfait voor algemene kosten en de bouwindex.

Deze maatregel zal vanaf de inwerkingtreding van het besluit gelden voor alle VIPA-aanvragen voor bijzondere uitrusting waarvoor op dat moment nog geen subsidiebelofte verleend is. Aangezien deze maatregel gunstiger is dan de bestaande is hij bij inwerkingtreding automatisch van toepassing op alle openstaande VIPA-aanvragen voor bijzondere uitrusting. Daarom is er geen overgangsbepaling voor nodig.

Besluit van de Vlaamse Regering van 30/11/2018 houdende de subsidiëring van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Voor de subsidiëring van preventie van agressie van de vergunde zorgaanbieders wordt een capaciteit berekend op basis van de registraties uit de GIR van de voorbije twee jaar. Ook de gebruikers van de verknopingsunits VAPH-GGZ, de time-outplaatsen en de bijkomende erkende plaatsen verblijf en schoolvervangende dagopvang moeten hiervoor kunnen meetellen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1 Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2018 tot regeling van het infrastructuurforfait binnen de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap, verstrekt door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

Art. 1
Heft het tweede lid van artikel 3 op omdat het DAEB-besluit uit 2011 einde 2025 is vervangen, waardoor een expliciete verwijzing naar het DAEB-besluit niet langer nodig is.

Art. 2
Breidt het toepassingsgebied van artikel 4, 1e lid uit naar alle vennootschappen (dus ook deze zonder rechtspersoonlijkheid) en actualiseert de benaming van het 'Wetboek van vennootschappen'.

Art. 3.

Verduidelijkt dat artikel 5, 1° lid, 5° enkel geldt als het geen aankoop zonder verbouwing betreft, zodat het niet cumulatief gelezen moet worden met 6° in hetzelfde lid.

Vervangt in artikel 5, 6° punt b), zodat het ook voor aankoop zonder verbouwing volstaat dat de aanvrager een zakelijk recht (bv. een opstal- of erfpachtrecht) heeft op de grond waarop hij zijn door VIPA gesubsidieerd project realiseert en niet langer per se eigenaar moet zijn.

Art. 4.
Schrapt in artikel 6 dat de plannen op papier moeten worden ingediend.

Art. 5.
Wijzigt in artikel 10, §2 de termijn waarbinnen het VIPA een functioneel, financieel en bouwtechnisch advies vraagt over een VIPA-aanvraag, zoals deze ook voor het strategische forfait voor de ziekenhuizen geldt.

Art. 6.
Wijzigt in artikel 11 §1 de termijn waarbinnen het VIPA een ontwerp van akkoord infrastructuurforfait ter goedkeuring voorlegt aan de minister, zoals dit ook het geval is voor het strategisch forfait voor de ziekenhuizen.

Wijzigt in artikel 11 §2 de termijn waarbinnen het VIPA het bewijs dat een project wordt erkend als project met autofinanciering naar de aanvrager stuurt, zoals dit ook het geval is voor het strategisch forfait voor de ziekenhuizen.

Verruimt in artikel 11 §2 de mogelijkheden om autofinanciering te verlenen.

Wijzigt in artikel 11 §3 de termijn waarbinnen het VIPA bij een ongunstig advies m.b.t. de toekenning van een akkoord infrastructuurforfait een ontwerp van brief ter goedkeuring voorlegt aan de minister, zoals deze ook geldt voor het strategisch forfait voor de ziekenhuizen.

Art. 7.
Past in artikel 12, §3, 2e lid en §4 terminologie ‘bevel tot aanvang van de werkzaamheden’ aan tot ‘bevel tot aanvang van de werken’, zoals dit ook elders in het besluit staat.

Voegt in hetzelfde artikel aan §4 een 2e lid toe dat verduidelijkt wanneer de termijn om het bevel van aanvang te geven begint te lopen bij een gewijzigd akkoord infrastructuurforfait en geeft aan dat in dat geval ook een verlenging van die termijn gevraagd kan worden.

Art. 8.
Schrapt artikel 13 omdat de opstartevaluatie al na het bevel van aanvang wordt opgemaakt (zie hiervoor ook artikel 9).

Art. 9.
Voert in artikel 14 een formulering in waardoor de opstartbeslissing voor een akkoord infrastructuurforfait in hetzelfde jaar verleend kan worden als het jaar van ingebruikname, als het bevel tot aanvang van de werken voor het project van dat akkoord ook in het jaar van de ingebruikname valt.
Art. 10.
Vervroegt in artikel 17 het moment waarop de aanvrager de stukken die normaal bedoeld zijn voor de opstartevaluatie (evaluatie 2) i.v.m. de werkzaamheden aan het VIPA moet bezorgen. Vervroegt in het verlengde hiervan ook de (opstart)evaluatie naar het moment van het bevel tot aanvang van de werken.

Art. 11.

Voegt in bijlage 2 van het besluit toe dat de gebruikers van zowel de observatie-, diagnose- en behandelingsunit en de units voor personen met een handicap met een bijkomende ernstige psychische problematiek (beide zorggroep 1), als de gebruikers van de units die time-outplaatsen aanbieden en de jongeren die ondersteuning krijgen via een persoonsvolgende convenant bij een vergunde zorgaanbieder (beide zorggroep 2 en 5) voor hun extra plaatsen in bestaande gebouwen meetellen voor het infrastructuurforfait voor personen met een handicap.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2018 tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige voorzieningen voor personen met een handicap en tot wijziging van artikel 16 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden

Art. 12.
Vervangt in artikel 1 §1 van het besluit punten 4° en 8° zodat ook voorzieningen die nà 31 december 2015 erkend zijn door het VAPH, in aanmerking komen voor VIPA-subsidies. Hiertoe behoren o.a. multifunctionele centra voor de doelgroepen verblijf en schoolvervangende dagopvang.

Voegt in artikel 1 §1 en §2 de units voor time-outplaatsen toe.

Art. 13.
Voegt in hoofdstuk 2 van hetzelfde besluit, in het opschrift van afdeling 3 de units voor time-outplaatsen in, zodat deze gebruik kunnen maken van de klassieke VIPA-subsidiëring

Art. 14 en 15.
Voegen in artikels 4, 15 en 17 §2 de units voor time-outplaatsen in zodat deze gebruik kunnen maken van de klassieke VIPA-subsidiëring.

Art 16.
Voegt in de artikel 22 de maximaal subsidiabele oppervlakte in voor units voor time-outplaatsen conform deze van de units voor observatie, diagnose en behandeling..

Art. 17 en 18.
Voegen in artikels 23, §1 en 24, §1 de basisbedragen in voor nieuwbouw en uitbreiding van units voor time-outplaatsen, conform deze van de units voor observatie, diagnose en behandeling.

Art. 19.
Bakent in artikel 28, 3e en 4e lid de definitie van bijzondere uitrusting strikter af. Heft hierbij ook het maximumbedrag voor apparatuur per eenheid op. Het totale maximumbedrag voor alle bijzondere uitrusting per project blijft behouden als plafondbedrag.
Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de subsidiëring van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. 20.

Voegt in artikel 2, 2e lid, in dat ook multifunctionele centra die de modules verblijf, schoolvervangende en -aanvullende dagopvang aanbieden, units voor personen met een handicap met een bijkomende ernstige psychische problematiek en units met time-outplaatsen worden meegerekend voor de subsidies van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving.

Hoofstuk 4. Slotbepaling

Art. 21.

Formuleert een overgangsbepaling voor de inwerkingtreding van artikel 17, 2°, waardoor het voor de nu al ingediende VIPA-aanvragen waarvoor nog geen subsidiebelofte is verleend op het moment van inwerkingtreding van dit besluit, alsnog mogelijk blijft dat IT-hardware en IT-software als bijzondere uitrusting gesubsidieerd blijft.

Art. 22.

Bepaalt welke minister bevoegd om dit ontwerp van besluit uit te voeren.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Legistieke correcties en aanpassingen m.b.t. de termijnen

De legistieke correcties en de aanpassingen m.b.t. de termijnen hebben geen budgettaire impact

Bijzondere uitrusting

De striktere afbakening van het begrip 'bijzondere uitrusting' leidt ertoe dat minder types apparatuur in aanmerking komen voor VIPA-subsidies. Het totale bedrag waarvoor een voorziening in aanmerking komt voor VIPA-subsidies wijzigt evenwel niet. Strikt genomen kunnen we hier een verminderde vraag naar bijzondere uitrusting verwachten.

Uitbreiding toepassingsgebied en zorgaanbod in de sector voor personen met een handicap

De uitbreiding van het toepassingsgebied en het zorgaanbod in de sector voor personen met een handicap heeft een budgettaire impact voor zowel het infrastructuurforfait voor personen met een handicap als voor de klassieke betoelaging.

Infrastructuurforfait

Het infrastructuurforfait gaat de eerste 2 jaar (2026 en 2027) na de opening van een project uit van een veronderstelde bezetting van 90% en vertrekt we van de basisbedragen die gelden voor zorggroepen 2 (als het wonen betreft) en 5 (als het dagopvang betreft). Dit uitgangspunt geldt zowel voor voorzieningsvormen die onder zorggroep 2 of 5 (time-out en crisisopvang) vallen als deze die bvb. onder zorggroep 1 vallen (ODB en VAPH-GGZ). De mogelijk minderinkomsten die voortvloeien uit deze uitgangspunten (90% bezetting + de lagere basisbedragen in zorggroep 2 en 5 in vergelijking met zorggroep 1) worden het 2e en het 3e jaar gecompenseerd om vanaf het 4e jaar (2029) op kruissnelheid te betoelagen.

Op kruissnelheid betekenen de uitbreidingen voor de verschillende voorzieningsvormen het volgende:

- ODB-units: voor 12 plaatsen 76.824 euro per jaar
- VAPH-GGZ-units: deze units worden niet uitgedrukt in plaatsen, want gefinancierd via het persoonsvolgende financieringssysteem van het VAPH
- Units voor time-outplaatsen: voor 6 plaatsen 21.120 euro per jaar
- Crisisopvang via convenant: voor 6 plaatsen 21.120 euro per jaar

Klassieke betoelaging
Nuance bij bovenstaande is dat het zeker voor ODB-units en units voor time-outplaatsen gaat over een tijdelijke situatie waarin uitbreidingsplaatsen meegeteld moeten kunnen worden voor het forfait Aangezien de ODB-units nu al onder het toepassingsgebied van de klassieke betoelaging vallen en de units voor time-outplaatsen met dit besluit in dat toepassingsgebied worden ingeschreven, zal de periode waarin de extra plaatsen van deze voorzieningsvormen meegerekend worden voor het infrastructuurforfait telkens van beperkte duur zijn. Als beide voorzieningsvormen een nieuwbouw wensen te realiseren zullen ze een beroep doen op de klassieke VIPA-betoelaging en vervalt vanaf dat moment het infrastructuurforfait, aangezien vanaf het nieuwe gebouw de plaatsen voor het infrastructuurforfait niet meer bezet zullen zijn en dus niet meegerekend kunnen worden voor het infrastructuurforfait (om zo dubbele betoelaging te vermijden).

De totale budgettaire impact op de vastleggingen voor de klassieke betoelaging op basis van de bestaande cijfers is de volgende:
- ODB-units: geen impact aangezien deze nu al vallen onder de klassieke betoelaging
- Units voor time-outplaatsen: voor 6 plaatsen betekent dit in totaal 647.157,51 euro
- Verblijf: voor 52 plaatsen betekent dit in totaal 5.141.306, 86 euro
- Schoolvervangende dagopvang: voor 111 plaatsen betekent dit in totaal 7.597.878, 03 euro

Voor andere ontwerpen van besluit berekenen we een jaarlijkse impact door het totaalbedrag te delen door 20, omdat een voorziening pas na 20 jaar opnieuw in aanmerking komt voor VIPA-betoelaging voor eenzelfde project. Omdat we in dit geval geen zicht hebben op de fasering van de verschillende vermelde voorzieningstypes, is een spreiding over 20 jaar niet alleszeggend. Zo zullen de 6 time-outplaatsen vermoedelijk in één keer worden gerealiseerd, waardoor in één jaar het volledige daarvoor voorziene bedrag zal moeten worden vastgelegd. Voor verblijf en schoolvervangende dagopvang zal de realisatie meer gespreid gebeuren, maar vermoedelijk ook niet a rato van 5 à 6 plaatsen per jaar (111/20).

Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 10/02/2026, mits een motivatie wordt toegevoegd of het billijk is om bijzondere uitrusting te subsidiëren op basis van het aantal m^2 en op voorwaarde dat er over het schrappen van het plafond op de eenheidskosten niet proactief gecommuniceerd wordt.
- Motivatie subsidiëring bijzondere uitrusting: het maximale bedrag van de investeringssubsidie dat voor de bijzondere uitrusting van een revalidatiecentrum op 50 euro/m^2 ligt, is conform het maximale bedrag dat in de klassieke subsidiëring wordt gehanteerd voor meubilair en uitrusting. Gelet op de striktere definitie van het IT-materiaal dat in aanmerking komt voor VIPA-subsidies i.k.v. bijzondere uitrusting, zoals opgenomen in dit ontwerp van besluit '*apparatuur voor testen, diagnostiek en de behandeling van zintuiglijke, motorische, neurologische aandoeningen en leer- en ontwikkelingsstoornissen'*), schat het VIPA in dat de middelen m.b.t. bijzondere uitrusting aanzienlijk accurater zullen worden ingezet. Het VIPA ziet hier momenteel geen evenwaardig en billijk alternatief.
- Communicatie plafond eenheidskosten: het VIPA zal niet proactief communiceren over het schrappen van het plafond op de eenheidskosten voor bijzondere uitrusting.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd bekomen op 22 mei 2026.

B. ESR-TOETS

Cfr. supra.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

E. IMPACT OP BRUSSEL

Dit ontwerp van besluit heeft geen afwijkende impact op Brusselse voorzieningen. De aanpassingen gelden zowel voor Vlaamse voorzieningen als Nederlandstalige voorzieningen in Brussel.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit moet in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de regeling over de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden, wat betreft personen met een handicap;

2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ